

Nr 203.

Av herr **Löfgren**, om skyldighet för alla kommuner att överlåta sin beslutanderätt åt fullmäktige.

Det representativa systemet har numera jämväl i kommunala angelägenheter ersatt kommunalmedlemmarnas direkta handläggning av ärendena. Principens genomförande jämväl på detta område innebär ett erkännande av det förhållande, att, särskilt med den omfattning berörda angelägenheter i vår tid fått, överläggningar och beslut böra anförtros åt särskilt valda förtroendemän, vilka permanent och under känsla av personligt ansvar utöva sitt uppdrag. Erforderlig kännedom om ärendena och om kommunens ställning kan, lika litet som nödig ansvarskänsla, förväntas hos den växlande och tillfälliga majoriteten på en kommunalstämma, och icke heller kan ansvar av en dylik verksam utkrävas.

I lagen om kommunalstyrelse på landet är ock stadgat, att i kommun med mera än 1,500 innevånare den kommunen tillkommande beslutanderätten skall med vissa undantag uppdragas åt kommunalfullmäktige. Däremot behöver kommun med 1,500 innevånare eller därunder icke välja kommunalfullmäktige, ehuru därest kommunens innevånareantal *nedgått under* den nämnda siffran, beslutanderätten fortfarande skall utövas av kommunalfullmäktige, varjämte stadgas, att i mindre kommuner, vilka frivilligt beslutat utse fullmäktige, förslag om upphävande av sådant beslut icke må väckas förrän 4 år sedan kommunalfullmäktige trätt i verksamhet.

Det undantag, som sålunda gjorts från regeln, har sannolikt sitt huvudsakliga motiv däri, att man vid den nya obligatoriska institutionens införande velat framgå med försiktighet. Att stadgandet icke kan vila på antagandet därom, att kommunalfullmäktige inom små kommuner voro olämpliga, synes åter framgå av lagens tendens att gynna bibehållandet av institutionen i de kommuner, där den en gång trätt i verksamhet.

Den numera vunna erfarenheten om kommunalfullmäktigeinstitutionens verkningar har tillfullo bekräftat dess behövlighet, och synes, såvitt är bekant, densamma jämväl i mindre kommuner, där den införts, hava motsvarat förväntningarna eller i varje fall inneburit en betydande förbättring i jämförelse med den äldre ordningen. Å andra sidan har det alltmåra blivit uppenbart, att allt större risker äro förbundna med bibehållandet av kommunalstämmans direkta beslutanderätt, och att i små svaga kommuner behovet av kommunalfullmäktigeinstitutionen gör sig minst lika starkt gällande som i de större. Motsvarande olägenheter av den direkta beslutanderätten torde också ha fram-

trätt såväl i de mindre städerna som oek om än i mindre grad i den kyrkliga kommunen, varför det även på dessa områden bör tagas i övervägande att ersätta den direkta beslutanderätten med dess utövande genom fullmäktige. Alla städer hava numera faktiskt fullmäktige.

På grund av vad sålunda anförts får jag hemställa,

att Riksdagen måtte besluta att hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag rörande utsträckning till alla kommuner såväl lands- och stadskommuner som de kyrkliga församlingarna av skyldigheten att till fullmäktige uppdraga resp. kommuners beslutanderätt i den omfattning, som gäller beträffande större kommuner.

Stockholm den 23 januari 1934.

Eliel Löfgren.